

## Titel

Tema: fantasy  
Fag: dansk  
Målgruppe: 5.  
- 6. kl.



Data om læremidlet:

**Bog/e-bog:** Skammerens datter, Lene Kaaberbøl, Forum 2002



### Faglig relevans/kompetenceområder

I Fælles Mål er der mulighed for at arbejde med alle færdigheds- og vidensmål indenfor kompetenceområdet **Fortolkning**, som handler om at eleven kan forholde sig til almene temaer gennem systematisk undersøgelse af litteratur og andre æstetiske tekster.



Læringsmål kunne være:

- Eleven kan gengive genretræk fra fantasy genren
- Eleven kan bruge padlet til at fastholde handlingen i Skammerens datter
- Eleven kan lave dele af en litteartur analyse af Skammerens datter
- Eleven kan lave en litteraturanalyse af Skammerens datter

Faglige kategorier  
(Max. 3)

## Ideer til undervisningen

### Før læsning

Inden I begynder at læse bogen er det en god ide at arbejde med forforståelsen. Snak med klassen om genren fantasy og hvilke træk der er karakteristiske for genren. Snak med dem om, hvilke fantasy bøger de har læst, og hvilke genretræk de indeholdt. Lad dem få bogen, kigge på den og lave et tankekort, hvor de skriver hvad de forestiller sig den kunne handle om. Nævn gerne hvilke genretræk de tror, der optræder i bogen. Tankekortet kan udfyldes i en padlet. De kan lave deres egen padlet som bliver gemt og kan tages frem og bruges når de har læst bogen eller alle kan skrive i den samme padlet som vises på den interaktive tavle, så kan I se om der er stor forskel på hvad eleverne forestiller sig eller det er de samme ting.

Karakteristiske genretræk er følgende:

Den indeholder magiske gentande såsom tryllestave, flyvende tæpper, magiske sværd eller lign. magiske ting, som personerne bruger.

Der er overnaturlige evner eller dyr. Der kan være personer der har magiske eller overnaturlige evner. Hvis de møder almindelige mennesker fra realverdenen kaldes det for *det magiske sammenstød*. Der kan også optræde overnaturlige væsner som f.eks. drager enhjørninger, monstre

En magiske verden. Historien forgår i en opdigtet magisk verden, som ikke ligner den real verden vi lever i. Der er tit tegnet kort over verdenen forrest i bogen. Ofte er det en middelalder lignende verden.

To verdener. Fantasy historien kan også foregå i både en magisk verden og en realverden. Personerne bevæger sig rundt i begge verdener. Der optræder i overgangen mellem de 2 verdener ofte en magisk passage. Det kan være en mur, port, et skab eller lign.

Der kan også arbejdes med forfatterkendskab, eller eleverne kan lave forfatterportræt af Lene Kaaberbøl

### Under læsning

Der kan arbejdes med fokus på de enkelte dele af analyse elementerne. Et fokus for hvert kapitel. Eksempler på fokuspunkter kan være personer, miljøbeskrivelser, billedsprog, synsvinkel,

Det er vigtigt i den sammenhæng at arbejde med notatteknik, så eleverne ved, hvordan de skal opsamle viden og fastholde den. Der kan bruges 2 kolonnenotater, post-it med linjeangivelser, tankekort, styrkenotater eller mindmaps. Disse notater kan hjælpe dem med at lave en anmeldelse eller i anden efterbehandling, når de er færdige med at læse bogen.

Der kan også arbejdes med en slags Dinas dagbog, hvor eleverne skriver en dagbog, som de forestiller sig at Dina ville gøre det. Så kan de både skrive om den konkrete handling, og de kan læse mellem linjerne og komme med deres bud på, hvordan Dina forholder sig, til det hun oplever og føler undervejs i bogen.

I kan også arbejde med, at eleverne laver en padlet eller lignende, hvor de efterhånden som de kommer ind i bogen laver opslag, der fortæller om handlingen, personer eller de steder, der optræder i bogen. Der kan f.eks. også laves små videoer eller lydclip, hvor de fortæller om handlingen eller øver sig på oplæsning af enkelte afsnit. Alt efter hvad I vil have fokus på.

### Efter læsning

Som efterbehandling af bogen kan man gøre forskellige ting:

Der kan laves et interview af Dina, hvor eleverne sætter sig i Dinas sted og svarer på spørgsmål. Der kan bruges forskellige noter fra læsning til at hjælpe med besvarelsene.

Der kan arbejdes med at sætte handlingen ind i berettermodellen og få en diskussion om de centrale steder handlingen.

Man kan se filmen og lave forskellige sammenligninger med bog og film. F. eks. på personer, steder, handling. Filmens handling kan sættes i berettermodellen og i kan kigge på om det er de samme centrale steder i film og bog.

De kan lave en boganmeldelse af bogen ud fra følgende skabelon:

#### **Titlen**

Har titlen nogen betydning for historien. Hvad ligger der af skjulte hints og budskaber i titlen?

#### **Genre**

Hvilken genre og evt. undergenre tilhører teksten?

**Fortæller/synsvinkel**

Hvem er fortælleren? I hvilken *person* fortælles historien, første person, tredje person eller måske en helt anden form? I hvilken tid fortælles historien, nutid, datid, fremtid eller måske en blanding? Har fortælleren ydre/indre synsvinkel?

Giv eksempler!

**Handlingen/Plottet (Resumé eller Referat)**

**Et resumé** er en meget kort fortælling af handlingen i teksten. Et resumé er ikke længere end den beskrivelse der ofte findes på bagsiden af en bog.

**Et referat** er længere end et resumé. Et referat fortæller i korte træk, hvad det er hele teksten

(bogen) handler om. Hvad sker der i historien? Hvem er hvem?

**Hovedperson(en/erne) og biperson(en/erne)**

Hvem er hovedpersonen eller hvis der er flere, hovedpersonerne? Hvem er biperson(erne)?

Fortæl ganske kort om disse.

**Tid/Sted/Miljø**

Fortalt tid = Over hvor lang tid foregår handlingen?

Historisk tid = I hvilken tidsalder befinder vi os?

Sted = Hvor befinder vi os?

Miljø = Hvordan "ser" der ud?

Det er ikke sikkert man får en direkte beskrivelse af tid/sted/miljø, men så må man føle sig frem til et svar.

**Problemet/Målet**

Hvad er problemet i historien? Hvem er det et problem for?

Hvad er målet som personerne i historien forsøger at nå?

**Hjælper(e) >< modstander(e)**

Hvem hjælper hovedpersonen eller hovedpersonerne (hjælper(e))? Hvem arbejder imod (modstandere)?

**Modsætninger**

Hvor kan du finde modsætninger? Hvilke modsætninger? Er der mange modsætninger?

Er der modsætninger mellem personerne i historien? Er der modsætninger andre steder i historien? Giv eksempler!

**Sprog**

Hvordan er forfatterens sprog? Er det fladt? Er det meget beskrivende? Hvorfor vælger forfatteren en bestemt form for sprog? Giv eksempler!

Bruges der meget billedsprog? Hvis ja, giv eksempler på symboler, sammenligninger og metaforer.

**Grundkonflikt**

---

Du skal overveje hvilken grundkonflikt der er gældende for din tekst. Måske er der mere end en, men så svar på hvilken af grundkonflikterne der dominerer. Grundkonflikterne er (meget kort og firkantet fortalt) de indre konflikter som hovedpersonen(erne) slås med.

**Klimaks**

Hvad er klimakset i historien? Hvor i historien når spændingen sit højdepunkt? Hvordan løses problemet i historien? Er der overhovedet en løsning?

**Temaet**

Hvilket/hvilken tema/temaer tages der op i historien? Hvad er det der berettes om? Tema kan også oversættes med emne, hvilke emne(r) er det der tages op? Giv eksempler!

**Budskabet**

Forfatteren har givetvis et budskab med historien? Han/hun har sikkert en grund til at skrive historien. Husk at det er lysten og interessen der driver værket. Der er en grund til at forfatteren har skrevet bogen (det er ikke bare for pengenes skyld), men hvad er denne mening? Hvad er det forfatteren vil fortælle os, eller have os til at tænke på? Hvordan lader forfatteren sin mening komme til udtryk? Gennem hovedpersonen eller gennem handlingen – måske begge dele?